

Wpływ pandemii na gospodarkę Korei Południowej

Oskar Pietrewicz

Choć gospodarka Korei Płd. zapewne nie uniknie w tym roku recesji, będzie ona niższa niż w innych wysoko rozwiniętych państwach. Na wskaźnikach ekonomicznych Korei Płd. negatywnie odbija się pogorszenie sytuacji jej głównych partnerów handlowych – ChRL, USA i UE. Mimo pandemii koncerny z Korei Płd. planowo rozwijają inwestycje zagraniczne, m.in. w Europie Środkowej. Pogłębienie napięć między USA a ChRL może wzmocnić zaangażowanie inwestycyjne południowokoreańskich firm w Azji Południowo-Wschodniej.

Stan gospodarki. Mimo [sukcesów w walce z COVID-19](#) Korea Płd. coraz silniej odczuwa problemy gospodarcze związane z pandemią. Wynika to m.in. z faktu, że jest dwunastą gospodarką świata, silnie powiązaną z gospodarką globalną – w 2018 r. była szóstym największym eksporterem (3,1%) i dziewiątym największym importerem (2,7%). W pierwszych trzech miesiącach br. PKB Korei Płd. skurczył się o 1,4% w ujęciu kwartalnym (dla porównania UE o 3,4%) – najwięcej od ostatniego kwartału 2008 r. (globalny kryzys finansowy), a konsumpcja gospodarstw domowych spadła o 6,4% – najwięcej od stycznia–marca 1998 r. (azjatycki kryzys finansowy).

Pogarsza się sytuacja na rynku pracy, zwłaszcza wśród pracowników dorywczych i osób młodych. Choć wg oficjalnych statystyk bezrobocie w kwietniu wyniosło 4,2%, w przypadku osób do 29. roku życia może przekraczać 20%. Najwięcej ludzi straciło pracę w branżach wymagających bezpośredniego kontaktu z klientem. W kwietniu odnotowano największy od lutego 1999 r. spadek zatrudnienia – o 476 tys. osób w porównaniu z kwietniem ub.r.

[Spadek popytu globalnego](#) oraz przestoje w krajowej i zagranicznej produkcji przemysłowej negatywnie odbiły się na eksporcie Korei Płd., który odpowiada za 44% PKB. Już w pierwszym kwartale spadł o 1,4% w ujęciu rocznym, ale w kwietniu sytuacja znacznie się pogorszyła. Eksport zmalał wówczas o 24,3% (najwięcej od maja 2009 r.), co przyniosło pierwszy od ponad ośmiu lat (styczeń 2012 r.) deficyt handlowy. Spadek eksportu dotyczył

najważniejszych rynków zbytu: Chin – o 17,9%, ASEAN-u – o 32,9%, USA – o 13,5%, UE – o 12,8%. Gorsze wyniki eksportu objęły wszystkie sektory. Wyjątek stanowiły pojedyncze towary jak testy na obecność koronawirusa czy dyski SSD, w przypadku których odnotowano wzrost sprzedaży zagranicznej.

Działania władz. W ramach walki z gospodarczymi skutkami COVID-19 władze Korei Płd. przedstawiły kilka pakietów o łącznej wartości ok. 200 mld dol. (13% PKB). Obejmują one m.in. wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw oraz samozatrudnionych (ok. 95 mld dol.), zapomogi dla wszystkich gospodarstw domowych (11,65 mld dol.), wsparcie eksporterów (30 mld dol.) i pomoc dla start-upów (2 mld dol.). Powołały również fundusz o wartości 33 mld dol. wspierający kluczowe branże najmocniej dotknięte pandemią, tj. lotniczą, rafineryjną, stoczniową, transportową i motoryzacyjną. Ponadto w celu zmniejszenia kosztów kredytów w maju bank centralny obniżył podstawową stopę procentową do rekordowych 0,5%.

Aby zwiększyć zatrudnienie, rząd planuje stworzenie ok. 550 tys. nowych miejsc pracy, z czego ok. 400 tys. w sektorze publicznym dla osób młodych. Ma też przedstawić założenia powszechnego programu ubezpieczeń z tytułu bezrobocia, pozwalającego ubiegać się o zasiłek – obecnie ubezpieczenie to posiada zaledwie 49,4% zatrudnionych. Ministerstwo Gospodarki i Finansów ocenia, że zwiększone wydatki budżetowe podwyższą w tym roku poziom długu publicznego do 44,4% PKB (w 2019 r. wyniósł 36,5% PKB).

Władze Korei Płd. liczą, że obecny kryzys okaże się impulsem do zmodernizowania gospodarki. Wyrazem tych ambicji jest zapowiedziany w kwietniu przez prezydenta Moon Jae-ina projekt „Koreańskiego Nowego Ładu”. Plan zakłada zwiększenie wydatków na rozbudowę infrastruktury cyfrowej, w tym sieci 5G, rozwój sztucznej inteligencji i big data. Większe środki będą też przeznaczone na rozwój sektorów niewymagających kontaktu fizycznego (m.in. e-commerce) i cyfryzację w transporcie w ramach tzw. smart cities (m.in. rozwój pojazdów autonomicznych). Ma to zwiększyć zatrudnienie w sektorach nowoczesnych technologii oraz służyć digitalizacji usług publicznych i innowacyjności gospodarki. Szczegóły planu mają być ogłoszone w lipcu.

Południowokoreańskie inwestycje zagraniczne. Mimo obaw o gorsze wyniki finansowe w kolejnych miesiącach czołowe południowokoreańskie koncerny (czebolę) utrzymują cele na ten rok. Dotyczą one m.in. nakładów na badania i rozwój. Przykładowo w pierwszym kwartale Samsung Electronics przeznaczył na ten cel rekordowe 4,4 mld dol. i planuje utrzymać tę dynamikę. Ponadto firmy z branży elektronicznej, chemicznej i telekomunikacyjnej zamierzają realizować zaplanowane inwestycje w zaplecze produkcyjne poza Koreą Płd.

Od początku pandemii czebolę, uzyskując specjalne zezwolenia wjazdowe dla biznesu, wysłały niemal 7 tys. pracowników do 12 państw, aby rozwijać tam swoje inwestycje. Dotyczy to m.in. firm produkujących baterie litowo-jonowe do samochodów elektrycznych w Europie Środkowej. W marcu do Komárom na Węgrzech przyleciało ok. 300 inżynierów SK Innovation, a do [Kobierzyc pod Wrocławiem ok. 200 inżynierów LG Chem](#). Wskutek zawartych w marcu i kwietniu umów kredytowych z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym i trzema południowokoreańskimi bankami LG Chem uzyskało środki na szacowaną na 1,6 mld dol. rozbudowę fabryk. Dzięki temu do końca 2022 r. mają one produkować baterie o mocy 65–70 GWh, co pozwoli zasilić do 1 mln pojazdów elektrycznych rocznie.

Od kwietnia stopniowo wznowiły produkcję zakłady południowokoreańskich firm na całym świecie. W Europie Środkowej dotyczy to m.in. fabryk samochodów Hyundai Motors w Noszowicach w Czechach i Kia Motors w Żylinie na Słowacji. Od końca kwietnia działają również zakłady produkcyjne firm z branży elektronicznej: Samsung Electronics we Wronkach wznowił produkcję sprzętu AGD, a LG Electronics zamierza zwiększyć moce produkcyjne zakładów w Mławie, które zaopatrują rynek europejski m.in. w telewizory.

Wyzwaniem dla Korei Płd. jest pogłębianie napięć między USA a ChRL, w tym apele władz USA o przenoszenie zakładów produkcyjnych poza Chiny. Jako że ChRL jest dla Korei Płd. zarówno największym rynkiem zbytu, jak

i źródłem importu (w tym inwestycyjnego), drastyczne ograniczenie więzi gospodarczych lub masowy odpływ inwestycji są mało prawdopodobne. Wskutek kryzysu wywołanego pandemią może się jednak nasilić trwający od lat proces lokowania części produkcji południowokoreańskich firm głównie w Azji Południowo-Wschodniej. Trend ten został pogłębiony po ogłoszeniu przez Koreę Płd. w 2017 r. tzw. nowej polityki południowej, zakładającej ściślejszą współpracę gospodarczą z państwami ASEAN-u i Indiami. Na korzyść Korei Płd. działa m.in. jej zaangażowanie inwestycyjne w Wietnamie, co ułatwia dostęp do rynków państw ASEAN-u i udział w regionalnych łańcuchach wartości. W ub.r. Korea Płd. była największym inwestorem w Wietnamie (20%), inwestując zwłaszcza w sektor produkcyjny.

Perspektywy i wnioski. Południowokoreańskie władze, koncerny i instytucje analityczne spodziewają się pogorszenia wyników gospodarczych w drugim kwartale br. Zakładając poprawę sytuacji globalnej w drugim półroczu, rządowy Korea Development Institute prognozuje wzrost gospodarczy Korei Płd. w tym roku o 0,2% PKB i o 3,9% PKB w przyszłym. Mniej optymistyczne są prognozy MFW, który zakłada spadek PKB o 1,2% w tym roku i wzrost o 3,4% w przyszłym. To jednak znacznie lepiej niż w przypadku uśrednionej prognozy na ten rok dla zaawansowanych gospodarek (-6,1%).

„Koreański Nowy Ład” jest nie tylko reakcją na bieżące wyzwania, lecz przede wszystkim pomysłem na szerszą restrukturyzację gospodarki. Dotychczasowe niepowodzenia administracji Moona na polu gospodarczym (m.in. nierozwiązane strukturalne problemy bezrobocia młodych lub nadmiernego wpływu czeboli na funkcjonowanie gospodarki) każą ostrożnie oceniać ambitne plany rządu.

Na wyniki gospodarki Korei Płd. będzie miała wpływ kondycja jej głównych partnerów handlowych: Chin, USA, UE, Japonii i państw ASEAN-u. Szczególnie istotna będzie [sytuacja na rynku chińskim](#), którego popyt przyczynił się do poprawy sytuacji gospodarczej Korei po globalnym kryzysie finansowym w 2008 r. Choć czebolę nadal rozwijają zakłady produkcyjne w Chinach, równolegle będzie postępować większe zaangażowanie inwestycyjne – w tym częściowo przenoszenie produkcji z ChRL – w Azji Południowo-Wschodniej.

Mimo niepewności co do [perspektyw poprawy gospodarki UE](#) Korea Płd. zamierza planowo rozwijać istniejące inwestycje w Europie Środkowej, aby zachować dostęp do unijnego rynku. Wynika to ze znaczenia państw Grupy Wyszehradzkiej, gdzie trafia 25% południowokoreańskiego eksportu do UE i które są istotnym zapleczem produkcyjnym w sektorach motoryzacji, elektromobilności i elektroniki użytkowej.